

Гапонов Олександр Олександрович,

доктор філософії

Генеральний директор ТОВ «Ексклюзив консалтинг груп»

e-mail: alex@ecg.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7778-673X>

СФЕРА ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Сфера транспортної інфраструктури як об'єкт адміністративно-правового дослідження заслуговує на особливу увагу через своє стратегічне значення для національної економіки та безпеки. Адміністративно-правове регулювання в цій сфері охоплює широкий спектр питань, від розвитку та управління транспортною інфраструктурою до забезпечення її безпеки та ефективності.

Вивчення чинного законодавства, що регулює транспортну інфраструктуру, включаючи закони, нормативні акти, міжнародні угоди, які впливають на розвиток та експлуатацію різних видів транспорту. Аналіз організаційних структур, які здійснюють управління та нагляд за транспортною інфраструктурою, включаючи міністерства, відомства, агенції та їх взаємодії на національному та регіональному рівнях.

Важливою складовою є вивчення впливу транспортної інфраструктури на довкілля та заходи, спрямовані на мінімізацію цього впливу, включаючи реалізацію екологічних стандартів та впровадження "зелених" технологій. Дослідження доступності транспортних послуг для різних верств населення, включаючи механізми забезпечення рівного доступу до транспортних послуг, особливо для маломобільних груп.

Такі дослідження можуть допомогти не тільки в удосконаленні існуючих норм і практик, але й в формуванні стратегічних напрямків розвитку транспортної інфраструктури в Україні, забезпечуючи її стійкість, ефективність і безпеку.

Відзначено, що забезпечення транспортної безпеки є критично важливим для ефективної оборони, стабільності та відновлення країни у воєнний та післявоєнний періоди. Це вимагає координованих зусиль на усіх рівнях уряду та залучення адекватних ресурсів для підтримки стійкості та ефективності транспортної системи.

Визначено, що транспортна інфраструктура - це комплексна система, яка включає всі види транспорту (автомобільний, залізничний, водний, повітряний, трубопровідний) та відповідні шляхи сполучення, яка обумовлюється інтегрованою мережею фізичних і логістичних елементів, таких як транспортні засоби, дороги, мости, тунелі, аеропорти, вокзали, порти та інші вузлові точки. Вона також включає інфраструктуру підтримки, як-от сервісні та ремонтні центри, логістичні комплекси, що сприяють ефективному управлінню, обслуговуванню та керуванню транспортними потоками. Транспортна інфраструктура відіграє ключову роль у зв'язуванні виробничих та споживчих ринків, сприяючи соціально-економічному розвитку та інтеграції регіонів у єдине економічне середовище, а також забезпечує мобільність і доступність послуг для громадянського населення і господарської діяльності.

Ключові слова: транспортна інфраструктура, транспорт, національна безпека, наукове дослідження, види транспорту.

Gaponov O. THE FIELD OF TRANSPORT INFRASTRUCTURE AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL RESEARCH

The field of transport infrastructure as an object of administrative and legal research deserves special attention due to its strategic importance for the national economy and security. Administrative and legal regulation in this area covers a wide range of issues, from the development and management of transport infrastructure to ensuring its safety and efficiency.

Study of current legislation governing transportation infrastructure, including laws, regulations, and international agreements that affect the development and operation of various modes of transportation. Analysis of organizational structures that manage and oversee transport infrastructure, including ministries, departments, agencies and their interactions at the national and regional levels.

An important component is the study of the impact of transport infrastructure on the environment and measures aimed at minimizing this impact, including the implementation of environmental standards and the introduction of "green" technologies. Research on the accessibility of transport services for different segments of the population, including mechanisms for ensuring equal access to transport services, especially for groups with reduced mobility.

Such studies can help not only in improving existing norms and practices, but also in forming strategic directions for the development of transport infrastructure in Ukraine, ensuring its stability, efficiency and safety.

It was noted that ensuring transport security is critically important for effective defense, stability and recovery of the country in the war and post-war periods. This requires a coordinated effort at all levels of government and adequate resources to maintain the sustainability and efficiency of the transportation system.

It was determined that transport infrastructure is a complex system that includes all types of transport (road, rail, water, air, pipeline) and the corresponding means of communication, which is determined by an integrated network of physical and logistical elements, such as vehicles, roads, bridges, tunnels, airports, train stations, ports and other hubs. It also includes supporting infrastructure, such as service and repair centers, logistics complexes, which contribute to the effective management, maintenance and management of traffic flows. Transport infrastructure plays a key role in connecting production and consumer markets, contributing to the socio-economic development and integration of regions into a single economic environment, and also ensures

mobility and availability of services for the civil population and economic activity.

Key words: transport infrastructure, transport, national security, scientific research, types of transport.

Постановка проблеми. Постановка проблеми у сфері транспортної інфраструктури в Україні висвітлює ряд викликів та необхідностей, які потребують уваги дослідників, політиків та інженерів. Наступні аспекти окреслюють основні проблемні поля, що потребують вирішення: 1) застаріла та недостатня інфраструктура. Багато частин транспортної інфраструктури в Україні застарілі та потребують модернізації. Це стосується залізничних ліній, автомобільних доріг, мостів та тунелів, які часто не відповідають сучасним стандартам безпеки та ефективності. 2) недостатнє фінансування. Інвестиції в транспортну інфраструктуру часто недостатні для забезпечення її належного розвитку та обслуговування. Це призводить до відставання від потреб населення і економіки, а також створює перешкоди для інтеграції в європейські та світові транспортні мережі. 3) безпека транспорту. Проблеми безпеки залишаються критично важливими, враховуючи високу аварійність на дорогах та застаріле обладнання на залізницях. Потрібні додаткові заходи для підвищення безпеки пасажирських та вантажних перевезень. 4) транспортна галузь є значним джерелом викидів парникових газів. Вирішення цієї проблеми вимагає впровадження екологічно чистих технологій, таких як електротранспорт та використання альтернативних видів палива. 5) проблеми управління та корупція у сфері транспортних проектів знижують ефективність використання ресурсів та підбивають довіру громадськості до державних інституцій. 6) вплив глобальних криз та воєнних конфліктів. Зовнішні виклики, такі як військові конфлікти або глобальні економічні кризи, можуть суттєво впливати на функціонування транспортної інфраструктури, вимагаючи оперативних дій для адаптації та забезпечення стійкості.

Розробка ефективних рішень для цих проблем вимагає комплексного підходу, що поєднує правове регулювання, інвестиції, наукові дослідження та міжнародне співробітництво, що забезпечить сталий розвиток транспортної інфраструктури в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку транспортної інфраструктури досліджувались І.П. Садловською, Н.М. Бондар, О.М. Ложачевською, П.Ю. Беленьким, Ю.С. Пашенко, Н.В.Кудрицька, М.І. Коглубай, М.Т. Примачев, І.М. Аксьонов, С.І. Дорогунцов, О.Г. Кірдіна, Н.І. Богомолова, Ю.Ф. Кулаєв та ін.

Метою статті є розкриття сфери транспортної інфраструктури як об'єкту адміністративно-правового дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ряд авторів по-різному визначають поняття «транспорт». Л.В. Канторович визначає транспорт аналогічно вищесказаному як одну з найважливіших галузей народного господарства, яка створює необхідні умови для функціонування і розвитку всієї економіки, впливає на кінцеві результати практично у всіх галузях народного господарства, і є важливим фактором підвищення ефективності [2]. Й.Р. Гілецький, Р.Р. Сливка та М.М. Богочев також трактують транспорт як специфічну галузь господарства, що не створює, як інші виробничі сектори, нових матеріальних цінностей, оскільки результатом роботи транспорту є переміщення вантажів і людей [3]. Д.В. Зеркалов вважають, що транспорт – це сукупність транспортних засобів; шляхів сполучень; засобів управління та зв'язку; технічних пристроїв та механізмів; споруд [4].

О.Ю. Дубінський зазначає, що поняття «транспорт» доцільно відрізнити від поняття «транспортної системи», яку пропонують визначати як сукупність усіх видів транспорту, пов'язаних між собою з метою задоволення потреб населення і держави в перевезеннях пасажирів і вантажів, і яка складається з транспортних пунктів (невелика залізнична станція, річкова пристань, автостанція, аеропорт), транспортних вузлів і транспортних магістралей; як сукупність усіх видів транспорту, які пов'язані між собою транспортними вузлами тощо. Тому пропонує визначити транспорт у вузькому розумінні як засіб, відповідно до чинного законодавства призначений для переміщення людей, вантажу, ресурсів, інформації, електронних сигналів тощо. Відповідно в широкому значенні транспорт – це невід'ємна стратегічно важлива сфера національної економіки міжгалузевого характеру, орієнтована на задоволення державних, суспільних, особистих громадських, промислово-виробничих чи інших потреб головним чином у перевезенні/переміщенні [1, с.105].

Г.П.Фердман транспортна безпека – це стан захищеності транспортної системи держави від реальних та потенційних загроз, який забезпечує захищеність національних інтересів економіки, стійке функціонування та розвиток транспортної галузі в сучасних умовах та на перспективу. Автор доводить, що транспортна безпека є елементом національної безпеки: «діяльність транспортного комплексу країни виходить далеко за рамки чисто економічних задач і значною мірою визначає рівень функціонування підприємств, всіх сфер життєдіяльності суспільства та держави. Крім того, транспортна безпека не може існувати поза рамками національної безпеки. Як частина єдиного цілого, вона несе в собі спадковість концептуальних підходів щодо забезпечення безпеки країни на мікро- і макрорівнях, нерозривність взаємозв'язків, спільність принципів і методів. Причому транспортна безпека об'єктивно має свої особливості і специфіку, що відображає галузеву спрямованість і визначальне її місце, роль і значення в структурі національної безпеки. У зв'язку з цим, враховуючи безперервно зростаючу роль транспортної інфраструктури, варто виділити транспортну безпеку як важливого самостійного виду національної безпеки [5, с.233-234].

На нашу думку, транспортна безпека є елементом національної безпеки, особливо в умовах воєнного стану. З огляду на те, що: 1) ефективність військових операцій залежить від своєчасного та надійного пересування військ, обладнання, зброї та боєприпасів. Без належно захищених та ефективно керованих транспортних шляхів, це пересування може бути затримано або зірвано, що негативно вплине на обороноздатність країни; 2) в умовах воєнного стану критично важливо підтримувати стабільність внутрішнього забезпечення харчами, медикаментами та іншими життєво необхідними ресурсами. Транспортна інфраструктура має забезпечити ефективну логістику та дистрибуцію цих ресурсів серед цивільного населення, що є основою для збереження соціальної стабільності та порядку; 3) в разі загрози або вже відбуваються бойових дій, здатність до швидкої та організованої евакуації цивільного населення з зони конфлікту є ключовою. Транспортна безпека забезпечує, що транспортні засоби та маршрути є безпечними для перевезення людей; 4) транспортні вузли, такі як аеропорти, залізничні станції та порти, часто стають цілями для атак у воєнний час. Забезпечення їх безпеки від саботажу або терористичних атак є важливим для підтримки функціонування держави; 5) після завершення активних воєнних дій, транспортна система відіграє ключову роль у відновленні країни. Відновлення транспортної інфраструктури дозволяє відновити економічну активність, сприяє реінтеграції регіонів та поверненню життя до нормального стану.

Таким чином, забезпечення транспортної безпеки є критично важливим для ефективної оборони, стабільності та відновлення країни у воєнний та післявоєнний періоди. Це вимагає координованих зусиль на усіх рівнях уряду та залучення адекватних ресурсів для підтримки стійкості та ефективності транспортної системи.

Поняття транспортної інфраструктури були предметом наукових робіт О. Фастовець, яка вказує, що транспортна інфраструктура включає до свого складу шляхи сполучення (автомобільні, залізничні, водні, повітряні тощо), комплекс інженерних споруд, будівель та відповідних пристроїв, який забезпечує функціонування елементів транспортної інфраструктури, а також необхідних засобів транспортування, керування та взаємного зв'язку [6]. О. Пікулик вважає, що транспортна інфраструктура – це сукупність транспортних комунікацій, об'єктів з обслуговування пасажирських і вантажних перевезень, об'єктів технічного обслуговування та ремонту, які забезпечують потреби в наданні транспортних послуг, тобто переміщення вантажів і пасажирів [7]. Л. Медвідь стверджує, що транспортна інфраструктура складається з усіх видів транспорту, з їх частинами і ланками, шляхами сполучення, змінним складом автотранспорту, об'єктами машинного обслуговування і транспортно-логістичними компаніями, що працюють у сфері перевезень людей і вантажів. Транспортна інфраструктура, що є основою транспортного комплексу регіону, сприяє формуванню транспортної мережі і слугує для перевезення вантажів і пасажирів. Вона бере участь у формуванні організаційної структури транспортного комплексу, забезпечуючи ефективне використання транспортних засобів [8]. Транспортна інфраструктура є сполучним елементом між такими секторами економіки, як виробництво і споживання, і включає в себе транспорт (автомобільний, залізничний, водний, трубопровідний, авіаційний) і комунікації всіх видів, а також об'єкти, що обслуговують транспорт і комунікації (вокзали, станції, аеропорти, порти, ремонтні підприємства, депо, станції технічного огляду) [2, с.87].

З огляду на зазначене, вважаємо, що транспортна інфраструктура - це комплексна система, яка включає всі види транспорту (автомобільний, залізничний, водний, повітряний, трубопровідний) та відповідні шляхи сполучення, яка обумовлюється інтегрованою мережею фізичних і логістичних елементів, таких як транспортні засоби, дороги, мости, тунелі, аеропорти, вокзали, порти та інші вузлові точки. Вона також включає інфраструктуру підтримки, як-от сервісні та ремонтні центри, логістичні комплекси, що сприяють ефективному управлінню, обслуговуванню та керуванню транспортними потоками. Транспортна інфраструктура відіграє ключову роль у зв'язуванні виробничих та споживчих ринків, сприяючи соціально-економічному розвитку та інтеграції регіонів у єдине економічне середовище, а також забезпечує мобільність і доступність послуг для громадянського населення і господарської діяльності.

М.В. Бабій, Н.М. Бісовський; С.С. Балацький відзначають, що найбільша питома частка всіх перевезень припадає на автомобільний транспорт, який є найбільш гнучким, але одним з найдорожчих видів транспорту. Друге місце за обсягами перевезень займає залізничний транспорт, далі йде трубопровідний і т.д. Україна, що має значний транспортний потенціал за всіма видами транспорту, з надто великою питомою вагою використовує автомобільні перевезення, тому товари для споживача додають у своїй вартості. Для здешевлення вартості доставки товару потрібно раціонально поєднувати різні види транспорту. Проблема якісної взаємодії видів транспорту для України є ще досить гострою. Відповідно до Державної програми розвитку транспортної системи України відносяться питання розвитку та можливості завантаження таких видів транспорту як морського, річкового тощо. Для використання повного потенціалу вказаних видів транспорту потрібно, перш за все, технічне переоснащення відповідних галузей, застосування новітніх технологій в логістиці транспортних процесів та використання кваліфікованого трудового потенціалу для обслуговування цих процесів [9, с.153].

Рівень розвитку транспортної системи держави - одна з найважливіших ознак її технологічного процесу. За умови інтеграції до європейської та світової економіки, потреба у високо розвинутій транспортній системі дедалі посилюється - вона має стати базисом для ефективного входження України до світового співтовариства та зайняти в ньому місце, яке б відповідало рівню успішної держави. Протягом останніх років

транспортна галузь України зазнала суттєвих змін і на даний момент знаходиться в активній стадії переформування. Однак в умовах воєнного стану її розвиток не те що сповільнився, а навпаки регресує.

На сьогодні, через відсутність координації при плануванні промислово-складської та транспортно-логістичних зон в країні сформувалось розсіяне та неефективне розміщення транспортно-логістичних центрів. Така ситуація призвела до значного росту витрат у сфері виробництва та послуг, за рахунок чого сповільнилось зростання всіх галузей економіки країни. Крім того, Україна має всі можливості для розвитку свого транзитного потенціалу на міжнародному ринку, однак вона не може скористатися даними перевагами через низький розвиток логістичної інфраструктури, в тому числі і логістичних центрів. Транзитний потенціал дав би можливість збільшити зовнішньоекономічні показники, тобто підвищити темпи росту експорту товарів до країн Азії та Європи. Рациональне використання логістичних та транспортних можливостей призведе до більш стабільного розвитку всієї транспортно-логістичної інфраструктури країни та підвищить її конкурентоспроможність на міжнародному транспортному ринку. Різне зростання ринку торгівлі призводить до необхідності розвитку послуг транспортної і складської логістики, які поєднані в єдиному логістичному комплексі - логістичному центрі. Автор акцентує увагу на необхідності створення мережі масштабних мультимодальних транспортно-логістичних центрів та злагоджена робота всіх учасників логістичного ланцюжка призведе до безперервності просування товаро-матеріальних потоків по всій країні та за її межами, забезпечить розвиток контейнерних перевезень, високий рівень транспортно-логістичного сервісу, відповідно до міжнародних стандартів, дозволить значно скоротити час та витрати в процесі доставки вантажів та знизити витрати на посередників, підвищити рівень зовнішнь-торгівельних зв'язків, залучити іноземних інвесторів на розвиток транспортної інфраструктури, забезпечити найбільш повне задоволення споживачів в якості надання послуг [10].

Розглядаючи перспективні види транспорту в Україні, можна виділити кілька ключових напрямків, які обіцяють значний потенціал розвитку на основі поточних тенденцій, інфраструктурних проєктів, а також стратегічних ініціатив уряду:

1) залізничний транспорт. Завдяки своїй здатності переміщати великі об'єми вантажів та пасажирів з високою ефективністю та низьким впливом на довкілля, залізничний транспорт залишається одним з найбільш перспективних напрямків. Модернізація залізниць, включно з електрифікацією та введенням швидкісних поїздів, може значно підвищити його ефективність;

2) електромобільність. З огляду на глобальні тенденції до зниження викидів вуглецю, розвиток електромобільності в Україні має великі перспективи. Зростання кількості зарядних станцій і урядові стимули для власників електромобілів сприяють популяризації цього виду транспорту;

3) міський громадський транспорт. Велике значення має модернізація та розширення мереж метрополітенів, трамваїв та тролейбусів, особливо в великих містах. Розвиток комфортабельного та ефективного міського громадського транспорту може значно підвищити його привабливість для населення;

4) водний транспорт. Україна має великий потенціал для розвитку річкового та морського транспорту завдяки своєму географічному розташуванню. Модернізація портової інфраструктури та покращення навігації по основних річках можуть зробити водний транспорт більш ефективним та екологічним варіантом для вантажних перевезень;

5) повітряний транспорт. Покращення аеропортової інфраструктури та збільшення кількості міжнародних та внутрішніх рейсів можуть значно підвищити конкурентоспроможність України у сфері авіаційних перевезень. Розвиток лоукост-перевезень та нові авіаційні угоди також відіграють важливу роль.

Ці види транспорту мають потенціал не тільки підвищити мобільність населення та ефективність вантажних перевезень, але й забезпечити більшу інтеграцію України в міжнародні транспортні мережі, сприяючи економічному розвитку та поліпшенню екологічної ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дубінський О.Ю. Аналіз сутності поняття транспорту і Єдиній транспортній системі України. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2018. № 1 (35). С.102-107.

2. Лавренюк (Ігнатова) Н. Поняття транспортної інфраструктури в умовах інтеграційних процесів України. *Юридичний вісник*. 2018. №4. С.82-88. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v4_2018/15.pdf

3. Гілецький Й.Р. Географія: Довідник / Й.Р. Гілецький, Р.Р. Сливка, М.М. Богович. Харків: Ранок, 2008. 480 с.

4. Основи економіки транспорту: Курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 27 Транспорт з професійною орієнтацією на спеціальність 275 Транспортні технології (за видами) / Попович П.В., Шевчук О.С., Гаврон Н.Б. Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопіль, 2017. 147 с.

5. Фердман Г. П. Сутність поняття транспортної безпеки: державно-управлінський аспект. *Право та державне управління*. 2020. №2. С.231-237. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/2_2020.pdf#page=231

6. Фастовець О.О. Розвиток транспортної системи з найдавніших часів до початку ХХ ст. як чинник виникнення туристичної галузі. *Туристично-краєзнавчі дослідження*. Київ : Держ. підприємство «Національна туристична організація», 2002. Вип. 4. С. 418–443.

7. Пікулик О.Б. Пріоритетні напрями розвитку транспортної системи Західного регіону України в умовах європейської інтеграції. *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки*. 2008. № 7. С. 284–291. (Серія: Економічні науки).

8. Медвідь Л.І. Транспортна інфраструктура як важливий чинник розвитку туристичної галузі регіону. *Геополітика і екогеодинаміка регіонів*. 2014. № 10. С. 154–157.

9. Бабій М.В., Бісовський Н.М., Балацький С.С. Аналіз проблематики при взаємодії видів транспорту. *Актуальні задачі сучасних технологій*: мат. ІХ Міжн. наук.-техн. конф. молодих учених та студентів. (м. Тернопіль, 25-26 листопада 2020 р.). URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34476/2/APMT_2020v1_Babii_M-Analysis_of_problems_in_the_interaction_153.pdf

10. Корнійко Я.Р. Сучасний розвиток транспортної системи України. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/3092>

REFERENCES:

1. Dubinskyi, O.Iu. (2018). Analiz sutnosti poniattia transportu i Yedynii transportnoi systemi Ukrainy. [Analysis of the essence of the concept of transport and the Unified Transport System of Ukraine], *Aktualni problemy prava: teoriia i praktyka*. № 1 (35). 102-107. [in Ukrainian].

2. Lavreniuk (Ihnatova), N. (2018). Poniattia transportnoi infrastruktury v umovakh intehratsiinykh protsesiv Ukrainy. [Concept of transport infrastructure in terms of integration processes of Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk*. №4. 82-88. Retrieved from: http://yurvisnyk.in.ua/v4_2018/15.pdf [in Ukrainian].

3. Hiletskyi, Y.R. Slyvka, R.R., Bohovych M.M. (2008). Neohrafiia: Dovidnyk. [Geography: Handbook]. 480. [in Ukrainian].

4. Popovych, P.V., Shevchuk, O.S., Havron, N.B. (2017). Osnovy ekonomiky transportu: Kurs lektsii dlia studentiv dennoi ta zaochnoi form navchannia napriam pidhotovky 27 Transport z profesiinoiu oriantatsiieiu na spetsialnist 275 Transportni tekhnolohii (za vydamy). [Basics of transport economics: Course of lectures for full-time and part-time students in the field of study 27 Transport with a professional focus on the specialty 275 Transport technologies (by types)]. Ternopil'skyi natsionalnyi tekhnichnyi universytet imeni Ivana Puliuia. 147. [in Ukrainian].

5. Ferdman, H. P. (2020). Sutnist poniattia transportnoi bezpeky: derzhavno-upravlinskyi aspekt. [The essence of the concept of transport safety: the state-management aspect]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. №2. 231-237. Retrieved from: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/2_2020.pdf#page=231 [in Ukrainian].

6. Fastovets, O.O. (2002). Rozvytok transportnoi systemy z naidavnishykh chasiv do pochatku KhKh st. yak chynnyk vynykнення turystychnoi haluzi. [Development of the transport system from the earliest times to the beginning of the 20th century. as a factor in the emergence of the tourism industry]. *Turystychno-kraieznavchi doslidzhennia*. Vyp. 4. 418–443. [in Ukrainian].

7. Pikulyk, O.B. (2008). Priorytetni napriamy rozvytku transportnoi systemy Zakhidnoho rehionu Ukrainy v umovakh yevropeiskoi intehratsii. [Priority areas of development of the transport system of the Western region of Ukraine in the conditions of European integration]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky (Serii: Ekonomichni nauky)*. № 7. 284–291. [in Ukrainian].

8. Medvid, L.I. (2014). Transportna infrastruktura yak vazhlyvyi chynnyk rozvytku turystychnoi haluzi rehionu. [Transport infrastructure as an important factor in the development of the tourism industry in the region]. *Heopolityka i ekoheodynamika rehioniv*. № 10. 154–157. [in Ukrainian].

9. Babii, M.V., Bisovskyi, N.M., Balatskyi, S.S. (2020). Analiz problematyky pry vzaiemodii vydiv transportu. [Analysis of problems in the interaction of modes of transport]. *Aktualni zadachi suchasnykh tekhnolohii: mat. IX Mizhn. nauk.-tekhn. konf. molodykh uchenykh ta studentiv. (m. Ternopil, 25-26 lystopada 2020 r.)*. Retrieved from: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/34476/2/APMT_2020v1_Babii_M-Analysis_of_problems_in_the_interaction_153.pdf

10. Korniiiko, Ya.R. (2012). Suchasnyi rozvytok transportnoi systemy Ukrainy. [Modern development of the transport system of Ukraine]. *Problemy pidvyshchennia efektyvnosti infrastruktury*. №35. Retrieved from: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/3092>

Стаття надійшла до редакції: 9.11.2023